

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงด้านวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังเป็นต่อการดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อรักษาศักยภาพและสร้างความเชื่อมั่นของลูกค้าในการให้บริการทางวิชาชีพของตน หน่วยงาน ผู้กำกับดูแลและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเห็นความจำเป็นที่ต้องกำหนดการศึกษาต่อเนื่องในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เพื่อให้มาตรฐานการปฏิบัติงานในประเทศเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนและผู้ลงทุนทั่วโลก

สำหรับการประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 7(6) ได้ให้อำนาจอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 7(6) ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 และประกาศ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พ.ศ. 2547 ประกาศนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป ซึ่งผลของประกาศฉบับดังกล่าวผู้ทำบัญชีที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมงในทุกกรอบ 3 ปี โดยจะต้องเป็นหัวข้อทางการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ทั้งนี้ กิจกรรมที่จะถือว่าเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ได้แก่ การอบรมหรือสัมมนา การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนาการเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษา การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี

กิจกรรมการอบรมหรือสัมมนาของผู้ทำบัญชีที่สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชีได้จะต้องเป็นการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแล้วและเป็นการเข้ารับการอบรมในสถาบันดังต่อไปนี้

1. สถาบันการศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่า
2. สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

3. หอการค้าไทย
4. สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งอธิบดีให้ความเห็นชอบ

ตั้งแต่วันที่ประกาศมีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2548 มีสถาบันผู้จัดอบรมได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้เป็นสถาบันพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี จำนวน 130 สถาบัน โดยจำแนกตามประเภทได้ ดังนี้

ประเภท	จำนวน (สถาบัน)
1. สถาบันการศึกษา	44
2. มูลนิธิ สมาคม องค์การวิชาชีพ	10
3. นิติบุคคลตาม ป.พ.พ.	56
4. อื่น ๆ	<u>10</u>
รวม	<u>120</u>

จะเห็นได้ว่าสถาบันผู้จัดอบรมหรือสัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีมีเป็นจำนวนมาก และสถาบันผู้จัดอบรมแต่ละประเภท ย่อมมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจัดตั้ง สถานที่ตั้ง จำนวนบุคลากร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหของสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการสำรวจสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหของสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารจัดการอบรมหรือสัมมนาของสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางแก้ไขปัญหที่มีต่อการดำเนินงานจัดอบรมหรือสัมมนาของสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

สมมติฐานของการวิจัย

การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมนับว่าเป็นภารกิจสำคัญมากประการหนึ่งของ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยบุกเบิก แสวงหาความรู้ใหม่ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทำให้ สถาบันการศึกษาหลายแห่งได้จัดตั้งให้มีหน่วยงานการศึกษาต่อเนื่องขึ้นเพื่อให้ความรู้ด้วยการ ฝึกอบรม สัมมนา และให้บริการทางวิชาชีพ โดยรูปแบบการให้บริการของสถาบันการศึกษาอาจ แบ่งออกเป็นการให้บริการฝึกอบรม/ สัมมนาระยะสั้นใช้เวลา 1- 5 วัน การจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็น หลักสูตรฝึกอบรมระยะยาว การให้บริการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะภายในองค์กร (In House Training) และการจัดกิจกรรมบริการสังคมโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากผู้เข้าอบรม ทั้งนี้ สถาบัน การศึกษาแต่ละแห่งจะสามารถให้บริการได้หลากหลายเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมในด้าน ต่าง ๆ เช่น ความมีชื่อเสียงของสถาบัน ความพร้อมด้านบุคลากร ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เป็นต้น

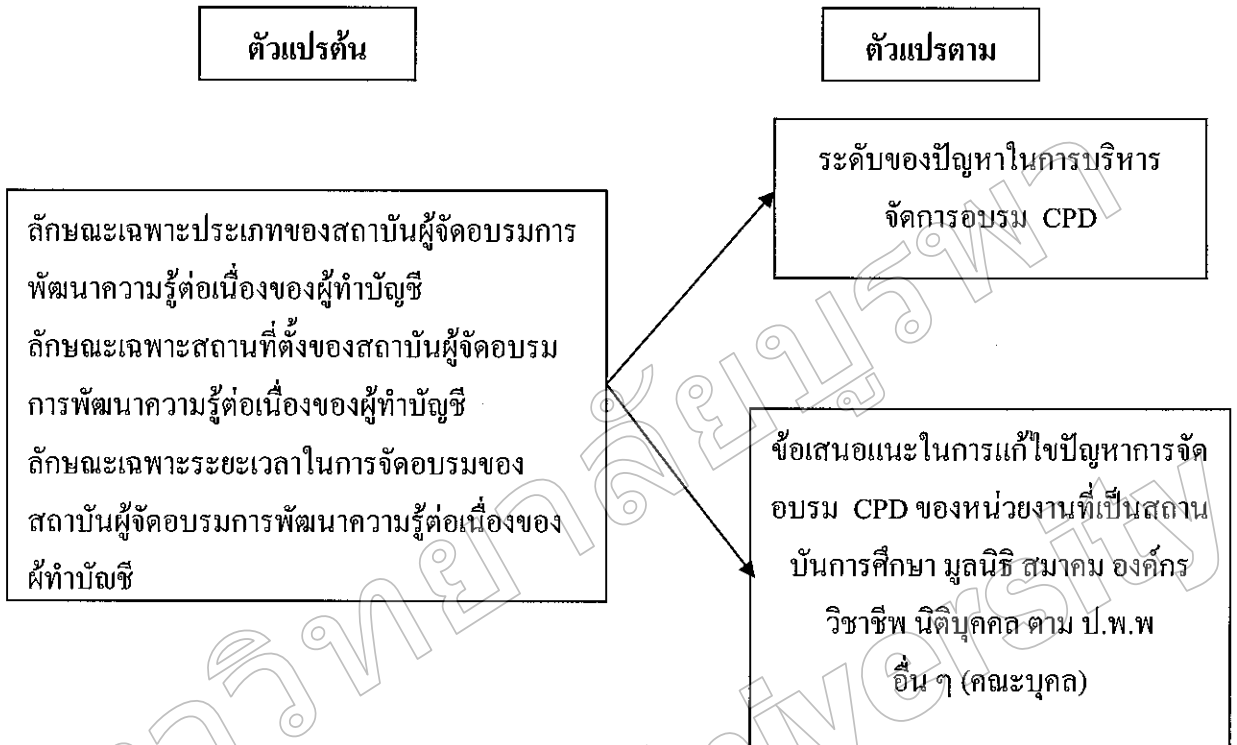
จากการพิจารณาสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี แล้วจะเห็นได้ว่า โดยลักษณะเฉพาะของสถาบันผู้จัดอบรมมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้างขององค์กร ประสบการณ์ในด้านการจัดอบรม/ สัมมนา ตัวอย่างเช่น สถาบัน ผู้จัดอบรมประเภทของสถาบันการศึกษาจะมีโครงสร้างขององค์กรที่แตกต่างไปจากสถาบันผู้อบรม ประเภทบริษัทจำกัด ดังนั้น จึงเชื่อได้ว่าสถาบันผู้จัดอบรมย่อมประสบกับปัญหาในการดำเนินงาน อบรมที่แตกต่างกัน เช่น สถาบันผู้จัดอบรมประเภทสถาบันการศึกษาอาจไม่มีปัญหาในเรื่องของ การจัดทำหลักสูตรเนื่องจากสถาบันการศึกษามีฝ่ายวิชาการช่วยสนับสนุนในการจัดทำหลักสูตร ในขณะที่สถาบันผู้จัดอบรมประเภทบริษัทจำกัดต้องประสบกับปัญหาดังกล่าว เป็นต้น จากปัญหา ที่แตกต่างกันจะทำให้ความต้องการหรือข้อเสนอแนะที่จะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ถูกจัดออกไปย่อม มีความแตกต่างกันด้วย จึงเป็นที่มาของสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะเฉพาะประเภทของสถาบันผู้จัดอบรมแตกต่างกัน ทำให้ปัญหาในการบริหารจัดการอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะเฉพาะสถานที่ตั้งของสถาบันผู้จัดอบรมแตกต่างกัน ทำให้ปัญหาในการบริหารจัดการอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดอบรมของสถาบันผู้จัดอบรม แตกต่างกัน ทำให้ปัญหาในการบริหารจัดการอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชี แตกต่างกัน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพปัญหาในการจัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจขององค์กรที่จะขอความเห็นชอบเป็นสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี
2. เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) ให้หน่วยงานกำกับดูแล ในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามาให้ตรงกับความต้องการของสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาจะเก็บข้อมูลจากสถาบันผู้จัดอบรมซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้เป็นสถาบันพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชีแล้ว

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนั้นผลของการศึกษาก็มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม
2. เป็นการศึกษาในช่วง เดือนธันวาคม 2548 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2549 ดังนั้น ปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาจึงเป็นการแสดงถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในช่วงเวลาดังกล่าวด้วยเหตุนี้ปัญหาบางปัญหา อาจได้รับการแก้ไขภายหลังจากช่วงเวลานี้แล้ว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ทำบัญชี หมายความว่า ผู้ทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี
2. ประกาศ ฯ หมายความว่า ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547
3. สถาบันผู้จัดอบรม หมายความว่า สถาบันหรือหน่วยงานที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้เป็นหน่วยงานพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี
4. หลักสูตรการอบรมหรือสัมมนา หมายความว่า หลักสูตรการอบรมหรือสัมมนาของสถาบันผู้จัดอบรมที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีได้